

Slovenski dom

Poština plačana v gotovini
Spedizione in abbonamento postale

Prezzo - Cena Lir 0.50

Štev. 22

V Ljubljani, v četrtek, 28. januarja 1943-XXI

Leto VIII.

Izključno pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujeja
Izjava: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana
Redazione Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provintenza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano

Vojno poročilo št. 977

Spodleteli napadi v Tuniziji

Uspešni letalski nastopi na Sredozemskem morju in nad alžirskimi lukami — 7 letal uničenih

V zahodni Tripolitani omejeni spopadi nasprotnih si motoriziranih oklepnih oddelkov.

Odbiti napad je bil, ki so ga podpirali tanki, in odbiti tudi sunki oklepni vozil proti našim postojankam na tunizijskem bojišču.

Naši lovci so v boju uničili en ameriški dvomotorni. Trije člani posadke so bili zajeti. Nemški lovci so pri posrečenem napadu na nasprotnikovo letališče zažgali na tleh še 4 letala.

Oddelki italijanskih bombnikov so večkrat zadeli naprave v Boni in Alžiru.

Neko naše torpedno letalo je z drznim nočnim nastopom na zahodnem delu Sredozemskega morja s torpedom zadelo srednje velik parnik, ki je plul v konvoju.

Včeraj popoldne in nočjo so nasprotnikovi štirimotorni poskušali z napadi na Messino. Protiletalska obramba je napadalcem preprečila nastope nad naseljenimi predeli ter jih prisilila, da so bombni tovor vrgli v morje in na bližnje kraje. Škoda ni huda. Dve letali so dosegli streljati protiletalskega topništva in sta treščila na tla: eno Pellara.

Davi je malo pred zoro neko letalo preletelo Napoli ter iz zelo velike višine vrlo nekaj bomb, ki so padle v okolici Torre del Greca. Kaže, da sta zadeti dve kmečki najemniški hiši in poročajo o dveh ranjenih med najemniki.

V oporišče se ni vrnilo eno naše letalo.

Ves svet mora občudovati stalingrajske branilce

Berlin, 28. januarja. s. Nemški verniki še zmeraj pišejo o hudem odporu, ki ga stalingrajski branilci nudijo nasprotniku, ter posebej poudarjajo velike zasluge, ki jih imajo te čete posredno pri razvoju vojaških nastopov na vsem vzhodnem bojišču. Samo ena nemška armada je namreč obkoljena na ozkem prostoru v osrednjih mestnih predelih, medtem ko je na istem odseku zaposlenih več sovjetskih armad. Tudi če ne upoštevamo, da se v zelo hudih bojih v Stalingradu sovjetska vojska etla polagoma izčrpa, je treba pa poudariti, da je velika važnost žrtv, ki jih doprinašajo nemške čete v tem, da je imela kavkaška armada priliko umakniti se v popolnem redu, ne da bi rdeče armade, zaposlene okrog Stalingrada, mogle vdreti na kubanjski odsek ter preprečiti umik. Nemško vrhovno poveljstvo torej že danes lahko računa na armado, ki jo je rešilo s Kavkaza in ki bo zmožna opravljati poverjene ji važne naloge. Listi pišejo tudi o zelo hudih sovjetskih izgubah okrog Stalingrada ter pripominjajo, da ne smemo pozabiti velikega števila ranjenih, ki jim je le v zelo redkih primerih možno nuditi takojšnjo pomoč; še težje pa je odnesti jih z bojišča. Večina teh ranjenec pa ne more ostati pri življenju ob strašnem mrazu 30 stopinj pod ničlo.

Berlin, 28. januarja. s. V nemških vojaških krogih in v listih še danes z občudovanjem razprav-

Pomemben članek nemškega propagandnega ministra o novih ukrepih za totalno vojno v Nemčiji:

»Vojna se bliža dramatični točki morda hitreje, kakor si mislimo...«

Berlin, 28. januarja. s. Vojna se bliža morda hitreje, kakor pa bi morda mislili, svoji dramatični točki — piše nemški propagandni minister dr. Goebbels v uvodniku, ki je izšel v tedniku »Das Reich«. Orjaški boj za naš obstanek je stopil v obdobje, ko ni več dovoljeno zapirati oč pred stvarnostjo dejstev. Vsi smo si edini v tem, da moramo storiti več, mnogo več, kakor pa smo storili doslej, da dosežemo čimprej in na najboljši način cilj, ki si ga tako zelo želimo od zmagovitiga miru. Težave, ki so se pokazale med to vojno bodisi na bojišču samem ali pa doma, so ustvarile potrebo po trdih odločitvah, ki so že znane, in po tistih, ki bodo v bodoče še prišle. Nove žrtve, ki jih moramo in jih bomo morali dati v tej vojni za ohranitev naše narodne skupnosti, so za ves narod nujna potreba. Več sile je v nas — nadaljuje v svojem članku dr. Goebbels — kakor pa si morda sami mislimo, vsekakor pa mnogo več, kakor pa smo je doslej pokazali za doseg tega najvišjega našega cilja.

Od danes naprej — kakor je bilo sporočeno — je vsak nemški državljan moškega ali ženskega spola (moški od 16. do 65., ženske pa od 17. do 45. leta starosti) po zakonu dolžan delati za vojne namene ter s tem pomagati k zmagi. Ta zakon odgovarja drugje moralni dolžnosti. Čim večja so bremena, ki jih nalaga vojna, tem pravičnejše je, da se ta bremena pravilno porazdeli med posamezne državljane, pa čeprav se posameznikom morda zdi še tako neznosna. Kakšen pomen in kakšno vrednost — vzklja člankar — naj bi imela izguba svobode vsega nemškega naroda? Ne moremo prikrivati dejstva — nadaljuje člankar — da bodo sedanjim in bodoči ukrepi globoko posegli v življenje vsakega posameznika in družine. Vse to je zelo neprijetno, a neizogibno. Civilno prebivalstvo mora biti v totalni vojni, kakršna je sedanja, postavljeno na isto stopnjo kakor vojak na bojišču. Vsi, ki jim je danes koristno delo v Nemčiji, so tuje, morajo prijeti kaj ter zavzeti mesto, kakor so poklicani, da tako podpirajo vojno na bojišču. Treba je imeti pred očmi, da številni nemški državljani niso za sedanje totalno vojno storili drugega, kakor da so o njej govorili, ne da bi za to nosili neizogibne posledice.

Hitlerjev glavni stan, 28. jan. s. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole posebno vojno poročilo:

Nemške podmornice so v Sredozemskem in Severnem morju potopile šest ladij s skupno 28.000 tonami, ki so z blagom plule v močno zaščitene majhne ladijske spremljave.

Oddelki 6. armade v Stalingradu junaško vztrajajo

Uspešen napad med Maničem in Donom — Sovjeti utrpeli hude izgube južno od Ladoškega jezera — Uspešni letalski napadi v Tuniziji in ob alžirskih obalah

Hitlerjev glavni stan, 28. januarja. Nemško vrhovno poveljstvo je včeraj objavilo tole uradno vojno poročilo:

Velika zimska bitka na vzhodnem bojišču se nadaljuje z nezmanjšano silo in se razširja na nadaljnja ozemlja.

Za boje še sposobni deli 6. armade se v ruševinah Stalingrada z uporabo vseh obrambnih sil branijo proti stalnim nasprotnikovim napadom na zemlji in v zraku ter vežejo sile več sovjetskih armad. Sovjetska skupina, ki se ji je posrečilo vdreti v mesto, je bila v ostrih bojih razbita.

Na ozemlju Kubana potekajo nemški pokreti po načrtu. Sovjetski napadi zahodno od Maniča so bili zopet v protinapadih odbiti. Napad nemških

lajo o junaškem odporu stalingrajskih branilcev. Med mestnimi razvalinami, ki so le še zbiti kupi podrtih, se nemški vojaki in romunski, italijanski ter hrvaški oddelki bojujejo kakor levi. Posebej poudarjajo, da jih vsi napori ne morejo streti. Može, ki vodijo obkoljene stalingrajske polke, so nastopili že v prvih dneh sovražnosti s Sovjetsko Rusijo ter razkropili sovjetsko vojsko ob Dnepru, Doncu in Donu. To so isti moči, ki so zadrževali rusko ofenzivo v pretekli zimi, ter prvi, ki so vdrti v sedaj porušeni Stalingrad, potem ko so v stalnih bojih prekorakali na dan do 60 km po pu-
stih stelah.

Poročila o razočaranju nad posvetom med Rooseveltom in Churchillom

Stockholm, 28. januarja. s. Splošni vtis, ki prevladuje v londonskih političnih krogih o slovitom sestanku v Casablanci, je tak, da Roosevelt in Churchill nista dosegla svojega cilja. Najprej močno zmanjšuje pomembnost sestanka dejstvo, da ni bilo tam Stalina, za katerega je uradna objava povedala, da je izostal zaradi vojnih dogodkov na vzhodnem bojišču.

Vrh tega so med Grenlandijo in Ekvatorjem navzlic hsnim viharjem uničile deset ladij s skupno 75.000 tonami. S tem je nasprotnik izgubil še 16 ladij s skupno 103.000 tonami.

Berlin, 28. jan. s. Mednarodna poročevalska agencija je v pristojnih krogih izvedela, da so nemške podmornice v Ledenem morju, v juž-

divizij med Maničem in Donom je ob močnem sovjetskem odporu pridobil nadalje na ozemlju.

Sovjetski poskusi preprečiti izgradnjo obrambno bojne črte zahodno od Voroneža in poskusi, da bi z močnimi pehotnimi in oklepni silami dosegli vdor, so bili krvavo odbiti.

V bitki južno od Ladoškega jezera so bili močni sovjetski oklepni in pehotni oddelki, ki so na nekaterih mestih po desetkrat, drugod pa po osemkrat prešli k napadu, po naših letah odbiti s največjimi izgubami. Posamezni manjši oddeli so bili takoj odstranjeni. Letalstvo je razbremenjevalo kopno vojsko z močnimi napadi na sovjetske postojanke in oskrbovalni promet. Lovski letala so v petih dneh južno od Ladoškega jezera sestrelila 97 sovjetskih letal ob izgubi samo enega nemškega letala.

V severni Afriki samo delovanje oglednikov. Letalstvo je v Tuniziji bombardiralo nasprotno motorizirane oddelke in na nekem letališču uničilo ali poškodovalo večje število bombnih letal.

Ob alžirskih obalah je bila zažgana velika nasprotna prevozna ladja.

Pri dnevnih in nočnih prodorih nad zasedeno zahodno ozemlje je nasprotnik izgubil devet letal. Posamezni angleški bombniki so v pretekli noči s kršitvijo švicarskega državnega ozemlja prileteli nad južno Nemčijo, ne da bi metali bombe.

Neko pristaniško mesto ob jugovzhodni obali Anglije in neki kraj v jugovzhodnem delu otoka sta bila včeraj napadena z bombami težkega kalibra.

List »Daily Mirror« prinaša sliko Churchilla in Roosevelta, ki se mučita, da bi sestavila pozdravno brzojavko Stalinu, ta pa stoji v kotu in ju gleda s porgljivim nasmeškom. Zraven je zapisano: Očitno je Stalinu mnogo več do nastopov na vzhodnem bojišču, kakor pa do te konference.

Drži, da ni bilo na posvetu prav nobenega zastopnika sovjetske vlade. Tudi slovesno zagotovilo uradne objave, da bodo zavezniki odsej storili vse, kar je v njihovih močeh, da bi olajšali Sovjetski Rusiji njene naloge, je mnoge politične ljudi pustilo v dvomih, ne da bi pri tem omenjali sovjetke, ki so vajeni teh in takšnih praznih obljub. Konferenca, tretji list »Daily Herald« z vsemi levičarskimi listi, je zgrešila svoj cilj in sicer: 1. zato, ker se zdi, da ni bil dosežen sporazum glede poenotenja zaveznikov vojnih ciljev; 2. zato, ker se ni bilo moglo sestaviti tolikanj pričakovanega skupnega zaveznikovega vojnega sveta, katerega sestava je bila zaradi odsotnosti sovjetov nemogoča in bo ostala nemogoča vse do tedaj, dokler ne bo odstranjeno tiho tekmovalstvo med Londonom, Washingtonom in Moskvo; 3. zato, ker se je razblinilo upanje, da bi poravnali de Gaulleja in Girauda, ki sta bila izrečno povabljeni na to konferenco.

Posebni dopisniki angleških in ameriških listov v Casablanci vedo povedati o tej reči zanimive podrobnosti. Tako naj bi bilo silno očarljivo videti de Gaullea, kako je nejevoljno prožil roko svojemu tekmeču Giraudu pred očetovskimi očmi Roosevelta. Drži, da je de Gaulle med razpravo zavrnil več predlogov, med njimi predlog, da se sestavi neke vrste trojica za vodstvo Severne Afrike. Poleg de Gaullea in Giraudja naj bi bil v tej trojici tudi zastopnik francoskih monarhistov. V debati je prišlo med obema nasprotnikoma do viharne nastopov.

Skoraj ves angleški tisk pove, da je polni sporazum med de Gaulleom in generalom Giraudom ni bil dosežen. Sem pa tja omenja kak list, da so bili to le uvodni razgovori. Uradna objava se je izognila sleherni omenbi te francoske zadeve. Danes prevladuje mnenje, da so to konference, ki bi morala sicer biti kje drugje, na primer v Londonu ali Washingtonu, priredili v Casablanci le zato, da bi poudarili potrebnost in pomen združitve vseh svobodoljubnih Francozov. Toda očitno je, da je ta nakana zgrešila svoj cilj.

List »Times« je razočaran nad uspehi konference v Casablanci in se vprašuje, kakšni so napadali načrti zaveznikov za letošnje leto in če ti načrti sploh so. List pravi, da še vedno drži nevarnost osnih podmornic, ki utegnejo onemogočiti sleherni pobudo.

Popis sestanka je bogat na raznih dogodbah. Da so nad stanovanjem predsednika Roosevelta stalno krizarile močne patrole ameriških letal, trdijo, človeka ne sme presenečati, ker je bilo treba takoj preprečiti morebitni napad osnih letal. Zavezniki vlade so se tako bali, da bi novica o tej konferenci prispela v

nem Atlantiku in pred obalami Zahodne Afrike kljub silnim viharjem potopile pet ladij s skupno 35.000 tonami, ki so bile naložene z vojnimi blagom in hrano ter tri petrolejske ladje s skupno 17.000 tonami, od katerih sta dve prevažali vsaka po 15.000 ton goriva.

Vesti 28. januarja

Propagandni urad japonske vojske objavlja številke o oboroženi sili tako imenovane narodne Kitajske. Po tem poročilu je nankinska vlada v kratkem času svojega obstanka organizirala veliko moderno vojsko in brodogve, ki šteje več kakor 16 vojnih ladij, 36 topničark in 6 linijskih ladij. Voj-ska šteje več kakor 42 divizij, 4 neodvisne brigade in 13 neodvisnih armadnih zborov. Vrh tega je na severnem Kitajskem še 20 armadnih zborov, ki so vsi sodobno oboroženi.

Tajnik ameriškega poljedelskega ministrstva je v svojem letnem poročilu zahteval še bolj strogo omejitev porabe živil, sicer ne bo mogoče oskrbovati prebivalstva zaradi pomankanja delovne sile.

V raznih krajih Švice so imeli predsončnim ob polnoči in 50 minut letalski alarm. Alarm je bil tudi v Bernu in Zurichu.

Sestanek med Rooseveltom in Churchillom v španskem Maroku ter neuspehi, ki jih je rodil

Rim, 28. januarja. s. Londonski tisk je včeraj odinil na drugo mesto prav vse, samo da bi dal dostojnega prostora brzojavkam o sestanku med Rooseveltom in Churchillom v francoskem Maroku. Te brzojavke na splošno dogodek samo popisujejo. Govore o maroškem soncu in o belih hišah, zelo malo pa povedo o sklepih, ki so bili sprejeti.

Sicer so pa tudi uradna poročila nejasna ter govore v splošnih izrazih, tako da so tudi razlage teh poročil v listih le malo natančne in se zadovoljujejo z dolгим ponavljanjem uradnih poročil in izjav. Toda za vsem tem, se zdi, se skriva splošno razočaranje, ker kaže, da velika vprašanja, o katerih je svet upal, da jih bodo rešili, niso bila rešena. To razočaranje lista »News Chronicle« in »Daily Herald« odkrito izražata. »Times« priznava, da »ni bil dosežen popoln sporazum med Giraudom in de Gaullejem.« in pristavlja: »Prav zatrdno ne bi bili zbrali Casablance za sestanek, če ne bi bil razdor med francoskima generaloma poglavitna skrb sestanka. Od naglega izгона sovražnika iz njegovih zavetišč v Tuniziji je odvisna možnost slehernega načrta za napad na evropsko trdnjavo v letu 1943. Nič ne bi utegnilo tega življenjsko važnega pripravljalnega razdobja zavlačevati bolj, kakor če bi se nadaljeval nesporazum med zavezniki glede afriških prometnih zvez. Po drugi strani sodi »Times«, da »bo mogoče zavezniki načrte izvesti z verjetnim uspehom samo, če bodo končno odstranili podmorniško nevarnost.«

»Daily Herald« govori razločneje, ko pravi: »Česa ta posvet ni izpolnil? Prav zatrdno ni uresničil prerokb, ki so prihajale iz Washingtona več kakor teden dni. Veliki vojni svet štirih zaveznikov narodov se ni rodil. Tudi ni bilo v uradnem poročilu niti besede o skupnih ciljih zaveznikov za po vojni. Drugo upanje, ki se ni uresničilo, je, da bo ta posvet odstranil politične težave zaveznikov po zasedbi francoske Severne Afrike.«

List »News Chronicle« obsoja, da je posvet bil v Afriki, ker se mu zdi, da »noben izmed doseženih uspehov ne opravičuje tega dolgega potovanja. Vsa vprašanja, o katerih so razpravljali, bi lahko obravnavali drugje, ne pa v Afriki, razen če bi politični položaj v Severni Afriki bil izredno resen. Če sta si Giraud in de Gaulle stisnila roko, to še ni moglo položiti uredit.«

In nazadnje, kakor poroča Reuter, se v tisku kaže splošno obžalovanje, da Rusija in Kitajska nista mogli biti zastopani na tem posvetu.

Evropo, preden bi bila zaključena, da so odredile najstrožjo cenzuro za vse časopisne brzojavke prav do sredi. Čeprav se je že predvčerajšnjim govorilo v Londonu čisto odkrito o konferenci v Casablanci in o navzočnosti Churchilla in Roosevelta, vendar so dobili dopisniki švedskih in nevtralnih listov strogo prepoved, da ne smejo svojim listom poslati novice o Casablanci pred včerajšnjim jutrom.

V razgovorih, ki jih je imel z merodajnimi angleškimi političnimi razlagalci, je dopisnik švedskega lista »Aftonbladet« ugotovil, da je uspeh konference povzročil v angleškem javnem mnenju precejšnje razočaranje, ker je ostala kopica nujnih in važnih vprašanj nerešenih. Potem je novica o tem, da je bil na konferenci navzoč tudi lord Montbatten, dala britanskemu tisku misliti, da pripravljajo zavezniki napade na »evropsko trdnjavo« v slogu, kakor je bil prvi pri Dieppeu. Število kandidatov na prevzem vrhovnega poveljstva zaveznikov sil v Severni Afriki se od dne do dne množi. Imenom Marshall, Alexander, Eisenhower se je pridružilo tudi ime generala Wawella.

Žalostna slika o lahkomišelnih mladini

Ljubljana, 28. januarja.

Zgodba mladega dijačka se je te dni razkrivala pred očmi resnih in dobrih sodnikov tam v dvorani št. 79 na okrožnem sodišču. Pred sodnike je stopil dijak, za javnost neznane imena. Državni tožilec ga je obtožil najprej dvojne zločine vlogne tatvine. Nekatere pri dobrem gospodu Nandetu je, poznavajoč njegove družinske in druge prilike, vložil. Po obtožnici je najprej lani v drugi polovici avgusta vlomil v njegovo stanovanje. Odnese mu je 1000 lir gotovine, zapestno in žepno uro ter druge dragocenosti. Gospod Nande je bil s tem prvim vlomom oškodovan za 1890 lir. Drugi vlom je dijak napravil v začetku septembra. Odnese mu je 14 kg moke.

Vse pokradene stvari je spravil pri neki mladini modistini, ki mu jih je prikrivala in spravila tudi v denar. Stvar je prišla na dan. Mladenič pa se je skušal rešiti na način, ki se ga skoraj vsi nepošteni ljudje poslužujejo, da sebe operejo in druge spravijo v nesrečo. Ovadil je Kraljevi kvesturi svojega znanca g. Nandeta, da hrani pri sebi samokres in 200 nabojev. Na to ovadbo uvedena preiskava je bila negativna.

Končni rezultat vsega pa je bil, da je bil dijak aretiran zaradi obeh vlognih tatvin in da je bila proti njemu uvedena kazenska preiskava. Prvič zaradi zločinov tatvine in drugič zaradi prestopka zoper pravosodje, to v smislu 8-a 139. kaz. zak., da je lažno ovadil svojega znanca. V preiskavo je prišla tudi mlada modistinja. Državni tožilec je nato dvignil proti dijaku in modistini javno obtožbo in to proti dijaku zaradi zločina vlogne tatvine in prestopka zoper pravosodje, proti modistini pa zaradi prestopka prikrivanja in razpečavanja ukradenega blaga.

Modistinja je srečno prebrodila vse sitnosti in težave, ker je državni tožilec proti njej ob-

tožbo umaknil v smislu amnestijskega dekreta. Obdržal pa je obtožbo proti dijaku, ki je v torek prišel pred kazenski senat. Na razpravi je bila odkrita globoka moralna izgubljenost mladine, ki hlata po raznih dnevnih užitkih in skuša lahkomišelnost plavati v valovih dnevnega življenja. Di-jak je pred sodniki priznal, da je res vlomil v stanovanje g. Nandeta in mu odnesel v obtožnici navedene stvari. Izgovarjal se je le, da ni vzel gotovine 1000 lir.

Razprava sama je bila dolgotrajna. Sodniki so dijaka obsodili le zaradi vlogne tatvine v obeh primerih na 3 mesece in 15 dni strogega zapora. Državni tožilec je zato prijavil na vrhovno sodišče revizijo v pogledu oprostilnega dela sodbe in priziv zaradi prenizke kazni.

Nakazila za marmelado

Prehranjevalni zavod Visokega komisariata poziva ljubljanske trgovce, da dvignejo takoj nakazila za marmelado za januar v razdeljevalnem odseku Prevoda, Gosposka ulica 12-I.

Pripravljalni sestanek za »Delovne tekme«

Na sedežu fašističnega Dopolavora v Ljubljani je predsednik Pokrajinskega Dopolavora zbral člane vodstvene komisije za »Delovne tekme« za Ljubljansko pokrajino.

Zborovanju so prisostvovali ljubljanski župan general Rupnik, Zaupnik vseučiliške organizacije inž. Carra, Zaupnica kmečkih gospodinj gospa Bongiovanni, Tajnik Pokrajinskega Dopolavora Liberati, predsednik Zveze delodajalcev in delojemalcev Slokar in dr. Alujevič, izvedenec za rokodelce dr. Alesani, izvedenec za delodajalce dr. Marchesoni in ravnatelj tajništva vseučiliške organizacije F. U. Martorelli kot tajnik.

Vodstvena komisija je preučila pravila za »Delovne tekme«, ki se bodo vršile v Ljubljani v februarju in marcu. Te tekme bodo predstavljale nekako revijo tehniške sposobnosti mladih slovenskih strok z namenom, da izpopolnijo delovno sposobnost ter dosežejo izboljšanje svojega gospodarskega položaja.

S Hrvaškega

Za voditelje krajevnih odborov nemške narodne manjšine na ozemlju Nezavisne Države Hrvaške so odprli 7. t. m. v Osijeku poseben tečaj. Tečaj je trajal 10 dni. Tečaj je obiskal tudi vodja nemške manjšine na Hrvaškem dr. Altgayer. Na udeležence tečaja je imel navduševalen govor, v katerem je poveljeval gigant-sko borbo Nemčije proti sovražnikom.

Hrvaško prosvetno ministrstvo je od ustanovitve svobodne države pa do danes zgradilo 933 novih šolskih poslopj.

Zagrebaška mestna občina je uvedla za svoje mestno uradništvo posebne tečaje, v katerih se bodo uradniki izobražili v raznih občinskih vprašanjih in potrebah. Sploh misli občina pozneje ustanoviti posebno komunalno akademijo, iz katere bodo izšli sposobni uradniki.

Državni tajnik Begič je te dni praznoval 70. letnico rojstva. Ob tej priliki mu je Poglavinik izročil odlikovanje krone kralja Zvonimirja z meči, ki mu daje pravico do viteškega naslova.

Vsi dijaki in učitelji, ki sodelujejo pri hrvaških oboroženih silah, bodo imeli pri izpitih posebne olajšave. Tako je odločil hrvaški prosvetni minister. Ugodnosti so v tem, da dijaki niso vezani na rok, ki ga izpiti predpisujejo. Pa tudi učna snov je zanje mnogo skrajšana.

S posebno odredbo je dobil hrvaški minister za narodno gospodarstvo pooblastilo, da sme sprejeti v službo večje število uradnikov, s čimer se bo povečala kontrola zakonskih predpisov, ki se nanašajo na ljudsko prehrano.

Kakor poročajo iz hrvaške prestolnice, je Poglavinik izdal celo vrsto odredb o reformah v hrvaški državni upravi.

IL 31 GENNAIO è l'ultimo giorno per rinnovare l'abbonamento alle radioaudizioni per l'anno 1943 senza pagare la so-prattassa erariale

31. JANUAR je poslednji dan za obnovev radio na-rotnine za leto 1943. brez plačila dodatne državne takse

Šport

Pokrajinsko table teniško prvenstvo

Vodstvo turnirja za pokrajinsko prvenstvo v namiznem tenisu je dodalo zaradi splošnega zanimanja še posebno disciplino — tekmovalne juniorjev. Pravico igranja v tej disciplini imajo verificirani in neverificirani igralci, ki niso dopolnili 17 let. Udeležba za to tekmovalje mora biti najmanj 8 igralcev. Vsak igralec pa mora igrati v najmanj še eni samostojni disciplini (kategorija A ali B). Prijavnina 5 lir. Zaključek prijave za to skupino bo v nedeljo ob 9. S tekmovaljem bodo nadaljevali, ako ne bo v nedeljo končano, še med tednom.

Vodstvo turnirja je imenovalo razsodišče, v katerem so naslednji gg.: predsednik: Ogo-relec, člani razsodišča: Liliija, zastopnik OND Tabacchi in zastopnik prireditelja. Pritožbe je vložiti pol ure po končani igri s pritožbeno takso 20 lir, ki se pritožitelju vrne v primeru ugoditve protesta oziroma pritožbe.

Ker bo na turnirju igralo precejšnje število igralcev tudi izven Ljubljane, bodo borbe pridobile na kakovosti in občinstvo bo imelo priliko spoznati igralce, ki jih na dosedanjih turnirjih še ni moglo videti pri delu. Posebno ostra bo borba v B kategoriji, kjer bodo imeli glavno besedo šibkejši igralci, katerim je tako tudi dana možnost, da dosežejo boljše uspehe. Naprošajo se igralci, da se prijavijo za turnir čimprej, da bo mogoče vodstvo turnirja preskrbeti tehnično pravočasno vse potrebno. Prijave se sprejemajo v petek in soboto popoldne v dvorani hotela Miklič. Pričetek kategorije A in B v nedeljo ob 8. Gledalci vabljeni!

Pred nedavnim so bile v Tridentu velike smučarske tekme, pri katerih so se pomerili najboljši Italijani. Tokrat se je postavil Vitalini, saj je pustil v teku na 18 km za soboj znanega državnega reprezentanta Compagnoni, zmagal je Vitalini v času 1:21:00.2. Compagnoni pa je potreboval za isto progo 1:22:24.2, njegov brat Aristide Compagnoni pa 1:22:35.2. Vsi trije so člani vojaške alpske šole.

Na Finskem tekmujejo vsako leto v posebni domači športni panogi — v sekanju drv. To tekmovalje je na Finskem zelo priljubljeno in se ga, razen moških, udeležujejo tudi ženske. Na tisoče in tisoče je tekmovalcev, vendar pa se njih krog tem bolj oži, čim dalj trajajo tekme. Zdaj gredo te tekme za letos že h koncu.

Na velikih drsalnih tekmah v Celovcu, o katerih smo poročali že v včerajšnji številki, so tekmovali tudi ženske. Nastopile so v dveh disciplinah: v teku na 1000 m in 1500 m. Obakrat je zmagala premočna Berlinčanka Schorova, ki je potrebovala za prvo progo 1:58.3, za drugo 3:9.1.

Tudi madžarski hitrostni drsalci so se v Celovcu prav dobro odrezali, saj je njihov najboljši, Kilian iz Budimpešte, zmagal v teku na 500 m s časom 46.2 in v teku na 1500 m v času 2:31.4.

Posebno veliko zanimanje je dalje bilo na 9000 m, v katerem do zadnjega niso vedeli, kdo bo zmagal, ali Nemec — nemški vrvak Egerland, ali Madžar Pajor iz Budimpešte, Madžaru je šele

Pesnik Lojze Grozde — žrtev komunističnih podivjancev

Ljubljana, 28. januarja.

Zakaj segajo krvave komunistične roke prav po naših najboljših sinovih, je vsem jasno. Po njih segajo zato, ker se boje glasnikov pravice in nje same, ki preganja zločinstva in zločince.

Tako je padel pod njihovo grozno mučenje tudi idealni osmošolec Lojze Grozde iz Tržišča pri Mokronogu. Na novega leta dan so ga partizani ujeli, ko se je hotel peljati v Tržišče k svojim domačim. Ujeli so ga pri Mirni in ga odpeljali najprej v gostilno. Prisilili so ga na hoteli, da je bogoslovec, kar pa fant seveda ni mogel potrditi. Ko pa so ga preiskali in našli pri njem molitvenik (latinski misale) in »Hojo za Kristusom«, so ga začeli eramo-titi, ga elekli do golega, pretepali in mučili in končno ubili.

Lojze Grozde je sin revnejših staršev. V vsem svojem študiju je bil odvisen od raznih dobrotnikov, toda vsi so mu radi pomagali, ker je bil fant marljiv in bil vedno odličnik. Vsi so ga ljubili in med mladino je veljal Grozde za vzornika in prav zato je padel. Bil je izredno nadarjen in nanj so mnogi stavili že velike upe. Sedaj je njegova kri namočila zemljo, o kateri je tako iz dna svoje čiste in globoke duše pesnil svoje lepe, večne verzice. Pogrešali ga ne bodo samo njegovi tovariši v Marjanišču, temveč tudi vsa naša mladina, kateri je Lojze mnogo pomenil. Ohranila ga bo v spominu. Lojze pa bo njen priprošnjik v borbi za zmago nad zlom!

na koncu proge uspešno, da je prehitel Nemca in prišel prvi na cilj v času 5:24.8. Egerland je zasedel drugo mesto, ker je bil za pitile štiri sekunde za prvim.

Za štajersko prvenstvo v namiznem tenisu so se Celjani zelo postavili, ko so graške financarje gladko odpravili v 5:0 in 4:1, graške železničarje pa spet z rezultatom 5:0.

7. februarja bodo v Celju izvedli spodnještajersko drsalno prvenstvo. Glavno besedo, kakor omenjamo dnevnik, bosta imela domačina, tudi Ljubljancem dobro poznana, Dorica Schellova in pa Pressinger.

Kot smo že poročali, se bodo nemški nogometni reprezentanti letos pomerili med prvimi z Romuni, Bolgari, Slovaki in Španci. Tekme z njimi so se lansko leto končale takole: proti Slova-kom v Breslavi 5:2 za Nemce. Bila je to obenem 100. zmagata nemške državne reprezentance. Julija so zmagali proti Bolgarom v Sofiji z 3:0, proti Špancem v Berlinu pa so igrali neodločeno 1:1, končno pa so Romune proti pričakovanju gladko odpravili v Bentenu kar z 7:0. — Letošnja re-vanžna tekma z Bolgari bo za Bolgare obenem lep jubilej. To bo 200. tekma bolgarske državne reprezentance.

Pri nedavnih smučarskih tekmah na Šved-skem se je sijajno odrezal švedski general in znani tekmovalce Holmquist, ki je 10 km dolgo progo presmučal v času 1:18:40. Dobil je zato zlato kolajno. Holmquist je poveljnik večje šved-ske vojaške enote.

V nedeljo bodo igrali v Drami »Oče naš...« Začetek bo ob 14. Cene so znižane! Ne zamudite prelepe prilike! Vstopnice dobite v pred-prodaji.

Tempaccio da Aspirina! Che diluvio! Ben presto i piedi si bagnano e si corre il rischio di buscarsi un raffreddore. Per evitare malanni prendete subito le compresse di Aspirina.

Aut. Pref. Milano - 31014 - 1940 - XIX

Za slabo vreme Aspirin! Kak naliv! Noge se hitro zmočijo in obstoja možnost prehlada. V izogib boleznij vzemite takoj tablete Aspirin.

nej ne manjka ASPIRIN v vaši hiši

Ljenko Urbančič:

Tatjana

— Potem so se začela obmetavati omizja z raznobarnimi papirnati kroglicami in trakovi. Tudi jaz sem začel obmetavati Tatjanino mizo; ko sem pri tem zapazil na njeni mizi pomarančo, sem namignil s kazalcem nanjo. Pomaranča je letela čez glave gostov in ujel sem jo v dlani. Potem sva se s Tatjano spet sprehajala po veseličnih prostorih. Na vrhu stopnic sva se umaknila. Gasilec z vzravnano, službeno držo, s slemom na glavi, pritrjenim pod brado z jermenom, in z rokama na pasu in sekirici, naju je opazoval, potem pa se najbrž ni mogel premagati in se je posmešnil:

»Če bi se vnelo, bomo že gasili.« Tudi s Tatjano sva se smejala, potem pa sva odšla v dvorano, na spregled, zakaj posebno mamice hitro opazijo odsotnost svojih hčerk.

Ta skoraj pšeničnolasa Tatjana je bila lepe postave in lepih nog. Bral sem pismo nekega zaljubljenca, ki ji je pisal, da obožuje njene božanske nožice. Smejala sem se pri tem in ji dejal, da je ta človek pač fetišist. Malo neprijetno je bilo to, da je nosila naočnike,

ker ta stvar pristaja le redkim žen-skam. So pa tudi primeri, ko delajo naočniki žensko celo privlačno. Prav za prav ne le naočniki sami, temveč predvsem očesna okolica, ki dobi v tolikem času tičanja pod steklom poseben, mirno brezbrizni izraz.

»Cenka, tako všeč si mi,« sem dejal nekoč dekletu, ki je nosilo s srebrnom ukovirjenimi naočniki, ki so se ji sila podaljšale kasneje pa sem premislil in se zavedel, da sem se skoraj zaljublil le v njene naočnike.

— Ko sva šla s Tatjano na prvi sprehod, je bila zgodnja pomlad. To mi je naznanila tudi kri: udrila se mi je krepko iz nosa in pordečila krpo kopnečega snega.

Tisti sončni popokdan pa je bil vseeno prijeten in lep. Za spomin še posebno.

Nekoč, ko so zorele češnje, sva sedela na njihovem vrtu in sta naju videla oče in mati, ki sta se vračala iz krčme. Drugič mi je pravila Tatjana, da jo je vpraševal oče po meni in ona se mu je zlagala, da sem medicinec. In ko me ni bilo dalj časa na spregled, je oče zopet znil: »Kaj pa tisti medicinec, ga ni več?«

Naslednjič sta naju videla zopet oče in mati, ko sta se prav tako vračala iz krčme. Pozdravil sem

Seveda, Tatjana je bila že godna za možitev.

Nekega večera — sijala je polna luna — sva sedela s Tatjano zopet na njihovem vrtu in tedaj mi je predstavila svojo sestro Bredo, ki je bila komercialka. Govorili smo o samih nevažnih predmetih in jaz sem izrazil mmo-grede svoje mnenje o trgovini in trgovcih ter navajal misel Gorkgea. Ta navedba se je morala zdeti sestri ime-nitna, zakaj takoj je vprašala: »Gotovo študirate filozofijo?« Ko sem ji od-vrnil, da sem šele srednješolec, je pa-del moj ugled zelo nizko v njenih očeh. In ker s ji nista bili sestri naklonjeni, posebno še zadnje čase, ko je Tatjana prevzela Bredi njenega kolega in je povrh tega znano, da je ženska nevoščljivost velika, je prišla ta skrivnost o »medicincu«, ki posedal s Tatjano, na ušesa materi in ob prvi priliki — najbrž takrat, ko se je Tatjana upirala zdrgniti v sobi pod ali pa ni hotela nakrmiti zajcev — tudi do očeta. Ta človek, ki se je zdel naravnost v obraz kot črn režeč pes, je od takrat naprej rotnel, da me bo vrgl skozi vrata, če me bo zapazil še enkrat okoli hiše.

Na mah je minula spoštljivost in tudi re vem, če bi ob prihodnjem srečanju še vedno tako visoko dvignil klobuk.

Seveda, Tatjana je bila že godna za možitev, jaz pa le ubogi srednješolec in literat brez položaja. Da, če pa je človek brez položaja, potem je položaj res v slabem položaju.

Tako sva hodila s Tatjano v pre-sledkih; vedno toliko časa, da ni po-stala ona muhasta, jaz pa trmast in po-tem sva za čas zopet prenehala. Če pa sva se srečala na cesti, sva se vprašala, kako je enemu ali drugemu. Če sva si priznala, da nama je dolgčas, sva spet začela in tako naprej.

Potem pa so še razni nepozabni utrinki: junijskega sončnega dne je prišla na sestanek v prosojni rožasti obleki, v belih čevljih z veliko belo ročno torbico in s klobukom tistih ne-skončno širokih okroglih krajev. V rokah je držala zavoj; ko je odprla in ponudila, sem zagledal velike, sočne in zapeljive breskve.

Ali pa drugič: Pravila mi je, da pe-čejo danes doma jabolčni zavitek. »Mo-raš mi ga prinesiti!« sem ji dejal po-željivo. Popoldne mi ga je prinesla kos, zraven pa je še kupila polkroglastih krhkih kolačkov, ki sva jih jedla v družbi.

O tem zavitku sem pravil materi, ki se mi je smejala, pripoveduje nava-de dunajskih kuharic pred prvo sve-

točno vojno, ko so nosile svojim ljubč-kom-vojakom v park riž, zavit v papir.

»Kako je, Tatjana?« sem jo vprašal na zadnjem sestanku s tem starim, ob-rabljenim stankom.

»Slabo zate,« mi je odgovorila.

»Mogoče pa je čisto dobro, saj ne veš,« sem ji odvrnil.

Povedala mi je, da se je tisti urad-nik, v katerega je bila zaljubljena v petnajstem letu, zopet povrnil. Sedaj zahaja že na dom in baje gre kar za-res.

»Tatjana, če ne bo s tem nič, ti je še vedno odprta pot do mene,« sem ji dejal na razstanku in ona je priklimala. In šla sva.

Kaj bi s tisto prisiljeno hladno-krvnostjo. Je pa le res, da mi pri tem ni bilo prav prijetno.

Pred nedavnim sem sedel na klopci glavnega sprehajališča, ko je prišel mimo dekletce z belim piščkom na vrvi. Pomignil sem živemu otroku, naj pride bliže. Dekletce se je prijaz-no nasmešnilo, — mislil sem, da je ubogalo — potem pa je zavihalo nos, mi pokazalo jezik in se spet odpodilo s piščkom. Za njo pa zaklicala lepa mlada mati: »Tak ne divjaj no toliko, saj se boš ubila. Tatjana!«

Konec.

ČAROVNICA

TOMAŽIČ-BERÁNEK

57.

Tedaj plane čarovnica v svojo spalnico in že pri pragu zakriči:

»Ti, stari, lenoba lena, vstani vendar in pridi ven pogledat... Soba in postelji sta prazni. Pticka sta naju prevarila in ušla. Le hitro na noge n hajd za njima, da nama ne pobegeta v tujo deželo. Pripeljati ju moraš živa ali mrtva!«

Čarovnik se je brž skobacal iz postelje, vtaknil nogi v čudovite škornje in že je bil sredi dvorišča.

58.

Otroka, ki sta snoči obula prav tako take čudovite škornje, da sta enkrat stopila za dve mizi daleč, sta v mesečni noči prišla zelo zelo daleč.

Ko sta dospela na lep hriček nad cesto, se je iz jutranjega mraka izkopalo prekrasno jutro. Tam v daljavi so se belile visoke gore in preko njih so se prevalili jutranji oblaki.

Utrujena od vsenočne hoje sta sedla na vrhu hriba, da se malo odpočijeta, ter lepo spočita potem nadaljujeta svojo pot.

Cvetlice so ponos ter poezija oken in balkonov

Nekaj let sem je tega, kar je bilo v Ljubljani javno tekmovalje, katere hiša bo imela lepše cvetlice na oknih in lepše balkone okrašene z zelenjem in cvetjem. Niso tedaj tekmovali samo gosposke vile, temveč tudi preproste enotne stanovanjske delavske hiše v predmestjih, pa tudi posamezna stanovanja v velikih stanovanjskih »kasarnah«, katerih ima naše mesto tudi že nekaj.

Pojem doma je bil v naših krajih od nekdaj združen s čutom za poezijo. In znak, vidno znamenje te, v srcih zasidrane ljubezni do lepote, so cvetlice.

Zaradi nagelj na oknih so opevali naši pesniki (Gregorčič, Zupančič in drugi).

Na deželi je sploh nagelj na oknu znak, da so v tisti hiši dekleta. Skrb za cvetlice, bodisi na oknih, mostovžih ali v vrtičku poleg hiše je bila v naših krajih vedno pripisana dekletom. Le ako deklet ni pri hiši, potem skrb za cvetlice mlajše poročene žene. Moški sicer radi gledajo cvetlice in se jim zdi dom prijetnejši, ako je z njimi ozaljšani, vendar zanje ne skrbje. Tako dober opazovalec na deželi takoj spozna, kje so doma dekleta in žene. To bi moralo veljati tudi za mesto.

Ako bi ljubljanska dekleta skrbela bolj za cvetlični okras svojih stanovanj, bi bilo v toplih mesecih naše mesto vse bolj prijazno, saj je le malo družin, kjer ni deklet. Naravnost krasna zgleda sta bili včasih poslopji liceja in »Mladike«, ki sta žareli od zgodnje pomladi do pričetka zime samih najlepših cvetlic, ki so jih dekleta menjavala primerno času.

Zadnji dnevi januarja so najbolj primerni, da mlade ljubljankice že sedaj mislijo, kako bodo okrasile spomladi svoja okna in balkone.

Iz Cerknice

Zastopstvo »Slovenca«, »Slovenskega doma« in »Domoljuba« ter »Slovenčeve knjižnice« ima za Cerknico in njeno okolico g. Turšič Ivan iz Cerknice Štev. 217. Pri njem lahko naročite te časopise, Zbirna naročila za »Slov.« knjižnico in ima posamezne izvide na razpolago. Pooblaščen je od uprav listov, da pobira naročnino. Sme sprejemati oglase in osmrtnice. — Vse morebitne pritožbe lahko vlože naročniki omenjenih listov pri njem. Vsakemu je na razpolago z informacijami.

Že sedaj naj posejejo trajnice v lončke, napolnjene z zmesjo starega komposta, prsti in drobnega peska. Te lončke naj spravijo v nepremrzlo in ne pretoplo klet ali naj jih kako drugače zavarujejo pred hudim mrazom. Cvetlično seme mora biti obvarovano tudi pred mišmi in drugimi škodljivci. Sedaj naj dekleta sejejo v lončke pred vsem tulipane, primule, potonike, lilije, perunike, hijacinte in slične zgodnje cvetlice, pred vsem čebulnice. Sem in tja je treba te cvetlice zalivati z mlačno vodo. Vodo, ki se nabere v podstavku lončka, pa je treba takoj odliči.

Se vedno pa morajo gojiteljice varovati pred hudim mrazom cvetlice, ki prezimujejo, predvsem višje nageljne in druge.

Lepota cvetlic na oknih in balkonih bo spomladi v ponos gojiteljicam in v prijetno razvedrilo obžidovalec.

Spet dve novosti

bo začel priobčevati naš list, da ustreže načetu, ki smo si ga zastavili: dajati našim naročnikom in bralcem čim več in čim zanimivejšega berila. — Zato homo

1. februarja

začeli prinašati v podlistku izvirni roman mladega slovenskega pisatelja Toneta Glavana pod naslovom:

»Zemlja je zadihala«

Hkrati bo »Slovenski dom« začel objavljati izredno zanimivo delo z doslej neznanimi ugotovitvami o boju Napoleona I. s papežem in Cerkvijo pod naslovom:

»Zamolčani Napoleon«

Kdor si hoče zagotoviti za nekaj mesecev zanimivega berila, naj s 1. febr. naroči

»SLOVENSKI DOM«!

Nova knjiga »Slovenčeve knjižnice«

Izšlo je krasno delo Henry Bordeauxa, člana Francoske akademije — roman

»SRCE IN KRI«

S štajerskega

Otvoritev arheološkega in narodopisnega muzejskega oddelka v Mariboru. V nedeljo, 31. januarja ob desetih dopoldne bo slovesno odprt arheološki in narodopisni oddelki mariborskega domovinskega muzeja, ki je bil urejen v mariborskem gradu. Muzej bo dvakrat na teden odprt obiskovalcem.

Poroke. V Celju so se poročili: Henrik Sommer in Stefanija Dorn, Leopold Grabner in Marija Držek, Franc Kovač in Ana Korošec, Anton Askere in Ana Rojnik, Robert Kanceljan in Ana Vuković, vsi iz Celja, dalje Franc Kranjc iz Celja in Vida Pušnik iz Arclina pri Škofji vasi, trgovci Vil. Brand iz Celja in Ana Krašovec, na Dunaju sta se poročila narednik Hans Wernig in Elfrida Schenk.

Velik uspeh pete nedelje za zimsko pomoč na Spodnjem Štajerskem. Peta nedelja za zimsko pomoč je na Štajerskem vrgla nad 800.000 mark, kar pomeni 60% več kakor lani. Na posamezno gospodinjstvo pride letos povprečni znesek 1.91 RM. V štiri štajerski se suče povprečni prispevek enega gospodinjstva med 2.50 in 2 RM. Prvo mesto pa je v vsej Štajerski odneslo okrožje Maribor-mesto, ki je darovalo povprečni znesek 3.06 RM na gospodinjstvo. Nabirka je vrgla 57.000 RM, dočim je lani mariborska nabirka dosegla le 29.751 RM. Druga okrožja so nabrala: Brežice 19.000 RM (lani 1900 RM), mariborska okolica 42.144 RM (lani 30.924 RM), Trbovlje 16.907 (9323), Celje 53.545 (32.274), Ptuj 35.000 (21.718) in Ljutomer 8011 (lani 6712 RM).

Ljubljana

Obvestila

»Vihar v kozarcu«, odlična komedija, ki jo bo »Rokodelski oder« vprizoril v nedeljo, 31. januarja ob 3. Ker mnogi niso dobili vstopnic, dvorana ni mogla sprejeti toliko občinstva, premajhna je bila priporočamo, da si jih preskrbite v predprodaji, ki bo dopoldne od 10 do 12 in dve uri pred pričetkom v društveni pisarni, Petrkova 12/1. Komedija je za oddih in predpustno razvedrilo. Pridite!

Ljubljansko gledališče

Drama:

Cetrtek, 28. januarja ob 17.30: »Veliki mož«. Izven. Cene od 18 lir navzdol.

Opera:

Cetrtek, 28. januarja ob 17: »Thais«. Red Cetrtek. Petek, 29. januarja: Zaprti. Sobota, 30. januarja ob 17: »Zemlja smehljaja«. Opereta. Premiera. Red premierski.

ROKODELSKI ODER

Nedelja, 31. jan. ob 5 pop.: »Vihar v kozarcu«. Opozarjamo na predprodajo vstopnic, ki bo v nedeljo od 10 do 12 in dve uri pred predstavo v društveni pisarni, Petrkova 12/1 desno.

VENDITA PRODAJA ALL'ASTA NA DRAŽBI

Mercoledì 10 febbraio 1943/XXI. alle ore 9, l'Eate per l'Amministrazione dei beni confiscati ai rivoltosi, nella sede di Piazza Napoleone No 7/2 in Lubiana, venderà all'asta sulla base di perizia, per Lit. 76.770.—, tutto il materiale del negozio »Krom-Kovina«, del fu Medvešek Rudolf, Bleweisova 34, 36 — Lubiana.

V sredo dne 10. febr. 1943/XXI. ob 9. uri se bo vršila dražba pri uradu za upravljanje predmetov, ki so zaplenjeni od upornikov v sedežu Napoleonov trg št. 7/2, kjer se bo prodalo na dražbi na podlagi ocene za L. 76.770.— vse predmete delavnice »Krom-Kovina«, del fu Medvešek Rudolf, Bleweisova 34-36 — Ljubljana.

Prodajni pogoji so razvidni pri gornji upravi.

Izredni komisar: (Adv. Luigi Pilo)

EIAR - Radio Ljubljana

Cetrtek, 28. januarja: 7.30 Lahka glasba — 8 Napoved časa, poročila v italijanski — 12 Plošče — 12.30 Poročila v slovenščini — 12.45 Operetna glasba — 13 Napoved časa, poročila v italijanski — 13.15 Poročilo Vrhovnega poveljstva oboroženih sil v slovenščini — 13.25 Prenos za Nemčijo, orkester vodi dirigent Angelini — 14 Poročila v italijanski — 14.15 Koncert radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Sijaneč, lahka glasba — 15 Poročila v slovenščini — 17 Napoved časa, poročila v italijanski — 17.10 Pet minut gospoda X — 17.15 Nove plošče Cetra — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Pesmi in napavi — 20 Napoved časa, poročila v italijanski — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini — 20.30 Koncert orkestra Cora, vodi dirigent Barzizza — 21.20 Schubert: Huzar iz Felsheima, opera v treh dejanjih — 22.45 Poročila v italijanski.

Petek, 29. januarja: 7.30 Lahka glasba — 8 Napoved časa, poročila v italijanski — 12.20 Plošče — 12.30 Poročila v slovenščini — 12.45 Simfonična glasba — 13 Napoved časa, poročila v italijanski — 13.15 Poročilo Vrhovnega poveljstva oboroženih sil v slovenščini — 13.17 Koncert radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Sijaneč, glasba za godalni orkester — 13.45 Pisana glasba — 14 Poročila v italijanski — 14.15 Vojaške pesmi — 14.50 Komorna glasba — 15 Poročila v slovenščini — 17 Napoved časa, poročila v italijanski — 17.15 Pesmi in napavi — 17.45 Pisana glasba — 19 »Govorimo italijansko«, poučuje prof. dr. Stanko Leben — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Italijanska glasba v narečju — 20 Napoved časa, poročila v italijanski — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini — 20.30 Simfonični koncert vodi dirigent Erede, v odmoru predavanje v slovenščini — 21.55 Zanimivosti v slovenščini — 22.05 Orkester pesmi vodi dirigent Angelini — 22.45 Poročila v italijanski.

Seno in slamo kupuje Gospodarska zveza, Ljubljana, Bleweisova c. št. 29.

Pomaranče in suhe gohe prodaja Gospodarska zveza, Bleweisova c. št. 29.

Edgar Wallace:

Žabar s krinko

»Stari Bennett me namreč zelo zanima. Nekdo je tu pri nas že enkrat trdil, da mož ne hodi po pošteni poti. Lokalna policija pa tudi nima drugih skrbi, ko čuvati ovce ter smatra vsakega, ki ni nedolžen ko jagne, za sumljivca. Starega Bennetta sem pa jaz opazoval in mu sledil. Ampak reči moram, da nisem mogel nikoli priti do dna njegovi skrivnosti. Izvrševal je celo kopico najbolj čudovitih poklicev. Sedaj se je vrgel na snemanje filmov iz narave. Ne vem, kaj bi dal za to, da bi izvedel, kaj je v resnici njegov pravi poklic. Redno enkrat, včasih tudi dvakrat v mesecu izgine in ga nikakor ni moči najti. Vse mogoče londonske vagabunde sem povprašal, če vedo kaj o njem, ampak nobeden mi ni mogel niti kaj malega povedati. Lew Bray se je tudi zanimal za njega. Pred leti se je približal starini ter je skušal dognati in izvedeti, s čim se ukvarja. Toda stari Bennett je z njim na kratko obračunal.«

»Ta starina?« je vprašal Dick nejevolno.

»Da, da! Močan je ko bik. — Torej, obiskal bom Lolo. Lola ni slabo dekle, ampak meni osebno vampirji ne uga-jajo. Torej — Genter je mrtve, Ali

smatrate, da je imel tudi tukaj svoje prste žabar?«

»Brez dvoma,« je rekel Dick, ko je vstajal. »In tukaj, Elk, je eden onih ljudi, ki so ga umorili.«

Stopil je k oknu ter se nagnil skozenj. Mož pa, ki ga je dobro minuto opazoval, je izginil.

»Kje?« je vprašal Elk, stoječ za njim.

»Ravnokar je izginil. Jaz...« In v istem trenutku je že počilo notranje okno in razpršeni drobci stekla so ga ranihi na lice. Še hipec in Elk ga je potegnil od okna v sobo.

»S strehe Onslowskih vrtov,« je rekel Dick mirno.

»Strele?« jma na razpolago najmanj ducat poti, da pobegeta, če ne upoštevamo še požarno lestev. To je danes že drugi slučaj, da so me napadli pri bemlem dnevu. Ko sem se vrnil domov, je bilo prvič. Naravnost prekan poskus, da bi me povozili z lahkim avtom. Prekleti voz je zdrvel celo na hodnik.«

»Ali ste si zapomnili številko voza?«

»10 L 19741. — Vendar sem že ugotovil, da te številke ni v avtomobilskem seznamu in voznik je izginil, še preden sem mogel kar koli ukreniti.«

Elk se je popraskal po glavi ter opazoval mladostnega državnega pravd-

6

nika. Gledal ga je z dvomljivim pogledom. To zveni naravnost zanimivo. Jaz sem doslej, po pravici rečeno, polagal vse premalo pazljivosti na žabarje. Dandanes so tajna društva že nekaj tako vsakdanjega, da me sleherni, če mi poda roko, prav začudeno pogleda, če se pri tem ne počubam za uspehom, ali ne potrkam z nogo ob tla. Vendar sem roparsko bando velikega obsega smatral vedno le za pravljico, oziroma zgodbo, ki jo prinašajo kriminalni pisatelji, in teh stvari v resnici nisem vzel resno. Ne morem vsega tega verjeti.

Elk se je poslovil ter se podal po ovinkih v poslopje Scotland Yarda (policijske centrale). Izgledal je kot nič pomemben uradnik, brez posla, z neovitim dežnikom in upognjenimi cenenimi naočniki. Podal se je proti Trafalgar Squareu, ostal tam nekaj časa globoko zamišljen, potem pa se vrnil. Nasproti urada državnega pravdnika se je postavil dolgin, ki je prodajal v košari vžigalice, obroče za ključke, svinčnike in slične drobnarije, ki jih ponujajo take vrste prodajalci. Njegova roba je bila pokrita z nepremojljivim platnom. Elk ga še nikoli ni videl ter se je po pravici začudil, zakaj si je mož izbral tako neugoden prostor za prodajanje. Ta ulica je bila namreč zelo malo obiskana in redko kdo je zavil v ta mestni del. Prodajalec je bil oblečen v reven dežni plašč, ki mu je segel do pet. Mehek klobuk mu je tičal na glavi in pokrival oči. Toda Elk

je videl njegovo lice, ki je ličilo izrazu pitice roparice. Obstal je pred njim in ga vprašal:

»Dobri posli?«

»Ne-e.«

Elk je odgovor presenetil. Ta mož je bil Amerikanec in je skušal svoje narečje prilagoditi angleškemu, tako da bi mislil, da je Anglež.

Da mu to ni uspelo, ni nič čudnega, saj je ni težje naloge za Amerikanca, kakor poizkusiti oponašati Londončana, katerega glavna karakteristika je jokajoči naglas.

»Vi ste Amerikanec — iz katere države?«

»Iz Georgije.« Tokrat ni več poskušal spremeniti svojega naglasa. »Med vojno sem prišel semkaj na živinskem parniku.«

Elk je iztegnil roko. »Daj, da vidim malo tvoje dovoljenje, bratec.« mu je dejal.

Brez obotavljanja je mož izvelkel iz žepa policijsko dovoljenje, ki mu dovoljuje prodajo drobnega blaga po ulicah. To dovoljenje se je glasilo na »Joshua Broadac« in je bilo v redu.

»Vi niste iz Georgije,« mu je rekel Elk, »ampak to nima nobene vloge. Vi ste ali iz Hamshirea ali iz Massachussetsa.«

»Iz Connecticuta, če že hočete vedeti popolnoma natančno,« je rekel možak hladno. Zadnje čase pa sem bival v Georgiji. Ne potrebujete morda obroča za ključce?«

»Ne, — doslej še nisem nikoli imel ključa, ker nimam ničesar, kar bi se splačalo zakleniti,« je rekel Elk in otipaval predmete v košari.

»Ampak to mesto tukaj ni kaj posebnega ugodno za prodajo, kaj se vam zdi?«

»Ne,« je dejal prodajalec, »preblizu Scotland Yarda je, gospod Elk.«

Elk je hitro pogledal moža.

»Od kod pa me poznate?«

»Saj vas skoraj vsi poznajo, kajne?« je vprašal mož nedolžno.

Elk je opazoval moža od pete do premočenega klobuka ter se oddaljil, ko se je prej še priklonil. Prodajalec je sledil detektivu s pogledom, in ko je ta zavil za prvi vogal, je pokrkl svojo šaro s prtom ter se podal za Elkom.

Ko je Ray izstopil iz Midlandske palače, da bi šel na kosilo, je videl na drugi strani ulice na vogalu hodnika moža slabe zunanosti. To je bil Elk. Vendar moža ni poznal in mu ni posvetil posebne pozornosti.

Tako mu je ušla tudi ta malenkost, da ga je namreč Elk sledil v gostilno, kjer je navadno kosil skupno s tajnikom bogatega Maidlanda, gospodom Johnsonom. Morda bi kak drugi dan Ray opazil moža, ki mu je verno sledil, ampak tega dne je veljala njegova pozornost na slabo razpoloženje bradata bogataša — svojemu maitlandskemu šefu.

Michelangelovo »Pietà« nameravajo prestaviti

Popravi! Nočejo napako, ki so jo zagrešili pred skoraj 200 leti, ko so to čudovito mojstrovino postavljali na sedanje mesto

Kako se v Rimu kljub sedanjemu vojnemu stanju še vedno zanimajo za vprašanja umetnosti in estetike, pač najbolje dokazuje razpoloženje, ki ga je ne samo v umetniških krogih, pač pa tudi v široki javnosti zbudila novica, da nameravajo prestaviti v cerkvi svetega Petra v Rimu slavno Michelangelovo kip žalostne Matere božje, kip Pietà.

Ta svetovno znani kip, ki predstavlja Mater božjo z mrtvim Sinom v naročju, je bil postavljen na sedanje mesto, t. j. v desno stranjsko ladjo cerkve sv. Petra, leta 1749. Ze tedaj se je nekaterim zdelo, da je ta kip postavljen previsoko in da ni najbolje osvetljen, zakaj nanj pada svetloba skozi cerkveno okno tako, da človeka, ki si kip ogleduje, preveč slepi.

Kljub temu pa je kip ostal skoraj celi dve stoletji na kraju, kamor so ga bili postavili. Zdaj pa nameravajo napako tistih, ki so kip pred skoraj dve sto leti postavili na sedanje mesto, popraviti, kakor se je naglo izvedelo po vsem Rimu in tudi drugod.

Pravijo, da so že naredili posnetek Michelangelove Pietà in so z njim naredili v zadnjem času že več poskusov, kje bi bilo najprimernejše mesto zanj. Upajo, da bodo na podlagi teh poskusov s posnetkom kip Pietà le postavili pravilno visoko in tako, da svetloba ne bo več tako slepila človeka, ki si ga bo hotel ogledati. Tako upajo, da bo ta čudovita mojstrovina, ki nima primere, v bodoče prišla do popolne veljave.

Bodoči avtomobil

Povsem drugačen od sedanjega, še enkrat hitrejši, prozoren, a dvakrat cenejši kakor pa je zdaj

Po mnenju svetlega graditelja avtomobilov Edwarda Greya bodo avtomobili, kakršne bodo izdelovali po sedanji vojni, povsem drugačni, kakor pa so danes.

Zlasti avtomobilski motorji — piše sotrudi nik poročevalske družbe »La Correspondence« — bodo dosti manjši, kakor pa so sedanji, razvijali pa bodo najmanj dvakrat tako veliko silo kakor doslej. Njihova moč bo torej neprimerno večja, kakor pa je moč sedanjih avtomobilskih motorjev.

Za avtomobilski pogon ne bodo po vojni nič več uporabljali navadnega bencina, pač pa ga bodo nadomestili s takšnim, kakršnega danes uporabljajo bojna letala. Bodoči avtomobili bodo vozili z najmanj dvakrat tako veliko hitrostjo, kakor pa vozijo sedanji. Dosedanje avtomobilske cilindre bodo povsem odpravili ter jih nadomestili s posebnimi pripravi, ki bodo avtomatično metale na gotovo mesto pogonsko sredstvo. Karoserija bodočega avtomobila bo imela virkejšo obliko in bo zgrajena po načelih aerodinamike, to se pravi tako, da bo avtomobil pri vožnji zrak čim manj oviral. Stegne in strop bodo iz enega samega kosa in iz prozorne plastične snovi, zaradi česar bodo potniki tudi iz zaprtega avtomobila imeli vedno lep razgled na vse strani. Posebni električni regulatorji bodo skrbeli za stalno temperaturo. Vozač v bodočem avtomobilu ne bo več sedel spredaj za krmilom, pač pa bo avtomobilu dajal

željeno hitrost s pomočjo posebne naprave. Zelo važno pri novem avtomobilu pa bo tudi to, da bo stal približno polovico manj, kakor pa stane danes in si ga bodo zato lahko kupili tudi manj petični ljudje.

Odlični čevlji iz — klobukov

Ni še tako dolgo, ko so tuji časopisi prinesli novico, da so v Budimpešti naredili zanimive poskuse, kako bi se dali iz človeških las, nabranih po brivnicah, izdelovati trpežni klobuki. Res se je posrečilo iz las delati ne samo klobuke, pač pa tudi površnike. Sploh se zdi, da so človeški lasje izborni za izdelovanje tekstilnih izdelkov. Zdaj se tudi že v Bruslju prizadevajo, kako bi uporabili to doslej tako malo upoštevano, a izborni in zelo koristno »surovino«. Bruseljski čevljarji pravijo, da je iz klobukov mogoče delati tudi odlične čevlje. Na bruseljskih ulicah takšni novi čevlji že zbujejo veliko pozornost, vidiš pa jih lahko tudi že po številnih izložbah.

Smotke iz hmelfja

Nemški poročevalec iz Osla piše, da so tam začeli prodajati smotke, narejene iz hmelfja. Pravijo, da so zelo poceni in da jih kadilci radi kupujejo tudi zato, ker jih lahko dobe brez nakaznic.

»Zamolčani Napoleon«

100.000 knjig o Napoleonu, a so nekatere plati njegovega življenja, značaja in dela docela nepoznane — Novo zanimivo delo v Napoleonovem razmerju do papeža

Pod tem naslovom bo naš list s 1. februarjem začel prinašati zanimivo zgodovinsko delo o francoskem cesarju Napoleonu I. ter o njegovem boju s papežem. Knjigo je napisal Madžar Vilmos Tózer in spada med najzanimivejše prispevke k poznavanju pravega Napoleonovega značaja, hkratu pa ob doslej neznanih dejstvih razodeva naravno neizprosno zaskornost o povračilu vsega zla in krivice, ki jih je Napoleon prizadel Cerkv in papežu.

Pisatelj je knjigi, iz katere bomo prinesli obširen izveček, napisal uvod, v katerem pravi:

Skoraj pol milijona je del, ki govoré o Napoleonu. Samo v pariški Narodni knjižnici je sto tisoč knjig o znamenitem cesarju. Kircheisen navaja v svojem imeniku (Napoleonbibliographie) toliko knjig o Napoleonu, da bi jih človek vse svoje življenje ne mogel prebrati... Ali ni torej prazno delo ter samo zgubljanje časa in zapravljjanje papirja, če število knjig o Napoleonu povečamo še za eno?

Pravijo: Kdor prebere pol ducata knjig o Napoleonu, misli, da docela pozna tega zgodovinskega velikan, tistemu, ki jih prebere ducat, se pa zdi, da ga še ne pozna zadosti, in šele tisti, ki jih prebere celo knjižnico, dokončno spozna, da stoji pred popolno uganko. Da ta misel ni čisto napačna, najbolje dokazujejo razna, tudi skrajno nasprotujoča mnenja in sodbe tistih, ki so preučevali Napoleonovo osebnost. Naj navedem nekaj zgledov:

Heine trdi o Napoleonu, da je bog; Goethe ga imenuje polboga; Nietzsche vidi v njem »nadčloveka«.

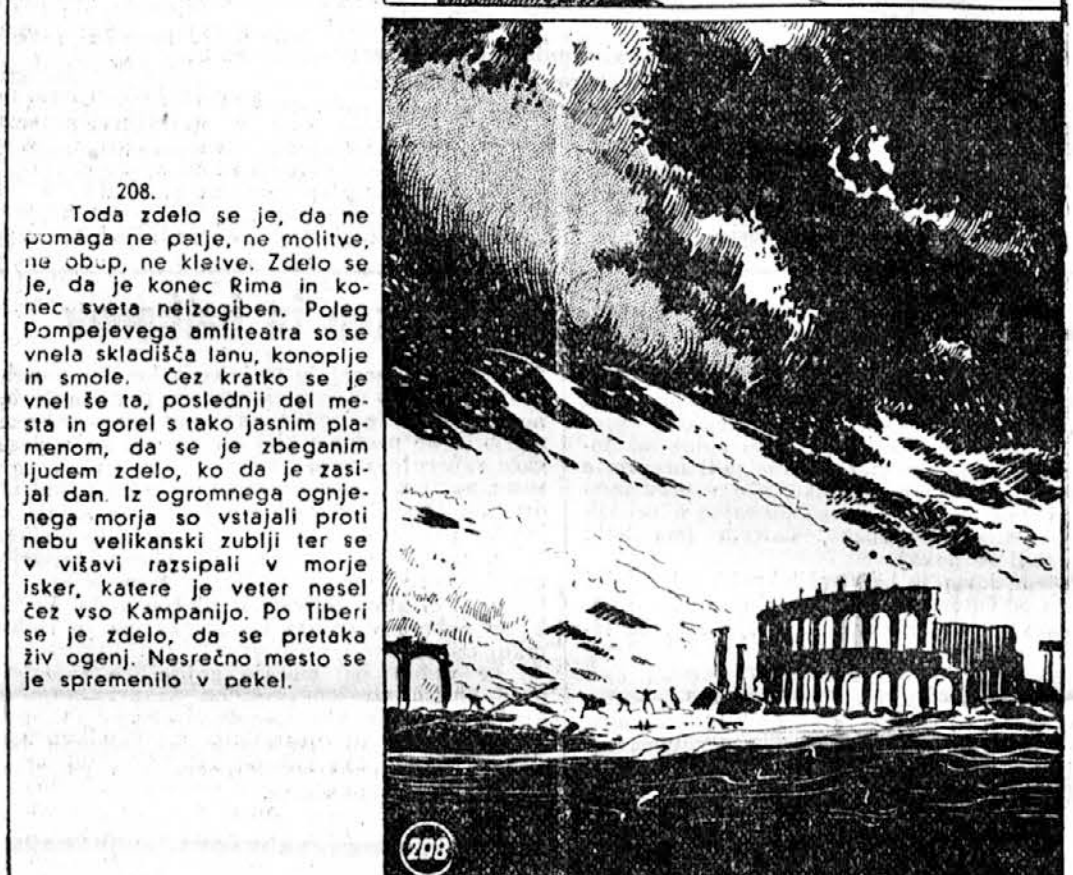
Nasprotno pa se Tolstoj zdi Napoleonu »največji izpričenec v zgodovini«. Rémusatova, dvorna dama Napoleonove žene, pravi, da je bil »Bonaparte nizkoten že od rojstva, da mu je bila rojena nagajenost k slabemu, tako v velikem kakor tudi v malem, in da je zamaševal sleherni čednost«. Po Chateaubriandovi sodbi »ni še nikoli nihče tako zlorabljal in zaničeval ljudi kakor Napoleon«. Emerson pravi v knjigi »Predstavniki človeškega duha« o njem, da je bil brez vsakega plemenitega čustva in da niti za najpreprostejšo čednost, za pravičnost in čast, ne imel smisla. Taine je zaničljivo obrnil Napoleonu hrbet, ker »je žrtvoval štiri milijone Francozov, v petnajstih letih uničil petnajst pokrajin in ker so se od njegove države odepile Savojska, levi del Porenja, Belgija in ves severovzhodni kot«. Melzi pravi, da je imel Napoleon zmedeno pamet in kamnit srce. De Staëlova trdi, da je bil Napoleon ali več ali manj kakor »človek«.

Ko so francoskemu državnemu zboru na seji dne 2. aprila 1814 predlagali, naj bi Napoleona in njegove potomce razvednil in preklial, Francoze pa odvezal zvestobe, ki so jo prisegli cesarju, je bilo v razlogih, ki jih je sestavil Lambrecht, rečeno: »Napoleon je zatiral javno in zasebno svobodo, po svoji glavi muhasto zapiral mešane, dušil tisk, v bedastih in nepridovnih vojskah prelivaval francosko kri, Evropo spremenil v pokopališče, posejal ceste z onemoglimi francoskimi ranjenci... in niti sodnih odločb ni spoštoval«.

Za krono ali posmeh vseh teh sodb naj omenim še spise tistih, ki docela zanikujejo, da bi Napoleon sploh kdaj živel in vladal. Na primer

HENRIK SIENKIEWICZ

ROMAN V SLIKA H

I. B. Pérès v delu: »Zakaj Napoleon ni nikoli živel ali huda znota, vir nečestvitih zmot, in zgodovina devetnajstega stoletja« (brez letnice), ali: »Je Napoleon sploh živel?« (Stuttgart, Robert Lutz, Bibliothek der Absonderlichen, I. zvezek.)

Zato poskušam v svoji novi knjigi postaviti Napoleonovo življenje v drugačno luč, gledam ga z drugega zrišča, opazujem iz večje oddaljenosti ter mislim, da bi se tako še najlaže najbolj približali rešitvi napoleonskega vprašanja.

V prvem delu, ki ima naslov »Človek obrača...«, sem zbral vsa tista dejstva, ki se tičejo Napoleonovega razmerja do obeh tedanjih papežev, ki se jih splošno znani Napoleonovi življenjepisi komaj dotaknejo ali pa poročajo o njih izredno na kratko, samo mimogrede in kar na splošno pristano.

Drugi del: »Bog pa obrne«, ima docela novo vsebino. Samo nekaj kratkih odlomkov sem že

priobčil v nekaterih člankih v madžarskih in tujih časnikih in časopisih ter v prejšnjih svojih knjigah.

4 metre dolgi črvi!

Črvi se človeku navadno zelo studijo, le ribičem, ki jih natikajo na svoje trneke, morda ne. Pa tudi njihove »simpatije« do črvov imajo svoje meje. Na svetu ne žive namreč le takšni črvi, kakor jih poznamo pri nas, pač pa še dokaj večji. Pravijo, da žive na primer v Avstraliji črvi, ki so dolgi najmanj štiri metre. To so povedali svetovnim potnikom avstralski domačini sami. Sicer so morda le nekoliko pretiravali, toda dejstvo je, da prirodopisni živalstva pozna nekega črva z imenom »megascoriceles australis«, ki doseže dolžino vsaj nad dva metra.

Jože Krivec:

Klešček išče zlato

»Na tisoče in tisoče takih verižic bi lahko skoval iz krste. Na milijone mogoče,« je zašepetal kočar.

»U-u-u-u-u! To bi bilo vredno več milijonov!« je dodal okroglolični in debelušasti mežnar.

Režek je uprl pogled vanj.

»Več milijonov!« je ponavljal. »Več milijonov...«

Naglo se je okrenil, pograbil klobuk z mize in jo odkuril.

Svoj kozarec žganjice, ki je stal na robu mize, je pozabil do dna pozakati.

Zamišljen je pripaljal domov. Sedel je za mizo in ni govoril skoraj nič. Domači so se spogledali, opazili njegovo slabo voljo in molče zajemali.

Dolgo ni legel, ampak je slonel ob mizi, si podpiral glavo z rokama, bobnal s prsti po mizi in razmišljal. Nekajkrat je šel na podstenje in hodil po njem sem ter tja. Izpod neba je drobno pršil jesenski dež, mrzel in oster.

Prevzele so ga misli na zlato krsto, na Kleščka, ki koplje že dan za dnem in prihaja mogoče res vedno bliže svojim milijonom, svoji sreči. Vse bolj je čutil, da takrat, ko bi ta izvelekl zlato breme iz jame, ne bo pomenil nič več poleg njegve in da ta najbogatejši čez daljne fare okrog. To mu ni dalo miru, ne počitka. Da bi se Klešček dokopal čez noč do takega bogastva in ne bi več potreboval od njega ne drv, ne voza, ne pluga, ne ogonov! Da bi se njegove navezanosti in spon tako lahko osvobodil, to mu ni šlo v glavo. Torej bi lasepenje po njegovi zemlji moralo usahniti v eni sami noči? Bi se mu iztrgal iz mrež?

Celo stari župnik so zvedeli o Kleščkovem kopanju. Vsa fara je govorila.

V nedeljo popoldne so župnik s kaplanom šli na sprehod prot travniku, da bi videli, ali je res, kar govorijo ljudje, ali pa so le gole čenče. Naleteli so pri izkopani jami na Kleščka, ki je sedel na sveži prsti in zamišljen stmel pred se.

»Misliš v njo skočiti?« so ga nagovorili.

»Ne še, gospod! Prezgodaj bi še bilo!« se je pošalil. »Zame bodo že našli jamo pri fari, da jim bom bliže,« je odgovoril.

»Pa pravijo, da prekopavaš grob!« so ga naravnost prišli.

Klešček je vstal, se popraskal za ušesi in stopil bliže.

»Ko bi le bil pravi, bi bilo dobro. Namreč tisti, ki ga iščem.«

»Katerega pa vendar iščeš?«

»Atilovega.«

»Misliš, da ga boš našel? Kako neki si prišel na to misel?«

»Nekaj sem bral in Marko mi je razlagal, kar govorijo, da bi bil baje tu nekje v naših krajih pokopan. Visok grob so mu nasuli in lipo vsadili nanj. To pa je tu bilo. Zakaj bi ga potem ne bilo notri?«

Nasmehnili so se. »Lipa je res bila. To sem bral v kroniki naše fare. Tam stoji celo, da jo je zrušil vihar.«

»Vidite, potem bo že res, ker mi je tudi babica nekako tako pravila. Ona je pomnila celo, da so pastirji kurili v njeni votlini,« je razlagal.

»Ne vem, če je mogla ona to pomniti. To je vendar bilo že pred mnogimi leti. Lahko pa, da je pomnila njena mati in ji je to pripovedovala.«

»Mislijo oni, da ga ni notri?« je pohlevno pobaral.

»Ne vem, Klešček! Tega ne vem. Če bi vedel za gotovo, bi ga bil ukazal že davno izkopati!« so se zasmeli proti

kaplanu, ki je stal ob strani in si ogledoval globoko in zijočo jamo. »Po vsem svetu bi se o tem govorilo in še prav slaven bi postal ta naš kraj, da bi se znanstveniki in strokovnjaki z vsega sveta zbrali tu. To ne bi bila majhna reč kot kako žegnanje!«

Obraz se mu je ob teh laskavih besedah razlezel, čutil je še večjo moč v sebi, s katero se bo spet pognal na delo. Vrtal bo in vrtal, čeprav pusti moč in meso v tej jami, le da pride on do zlata in da povzdigne vas v kraj, ki ga bo poznal ves svet.

»Če bi ga res našel, toliko veselja bi naredil ubogim ljudem, da ga še nikoli niso doživeli. Sebi bi postavil lepo hišo, da se je ne bi sramoval noben gospod, ki bi prestopil njen prag. Dokupil bi njive in travnike, da bi mogli rediti živino, in bi polonci na vse večne čase živeli srečno v tej domačiji. Potem bi pa še zgradil tistim, ki so brez strehe, in kočarjem lepe hiše in jim jih podaril. Dal jim jih bi, da bi pomnili zlato Atilovo krsto še sto let za mano, ko bi že od mojih kosti prahu ne bilo več. Vsakemu svojo bi dal, samo da bi bili srečni. Sam bi se veselil, ko bi videl, da bi bili zadovoljni in srečni z mano vred. Kaj naj bi pa drugega storil s takim bogastvom? Vse reveže bi nakrmil in jih spravil pod streho. Ne bi jim bilo treba več s palico v roki štorljati po vaseh in trkati na vrata, ne se otepali lačnih psov, ki jih gonijo izpred pragov. Tu na grobu, kjer bi našel srečo za toliko ljudi, bi pa dal sezidati krasno cerkvico, da bi ljudje lahko v njej hvalili Boga, ki jim je poslal veselje. In iz srebra bi ulili zvon, ki bi vabil k maši, in v monštranci iz čistega zlata bi stala hostija na tronu...«

Napravil je nekaj korakov in se vzdramil iz svojih sanjarij.

»Tako bi torej naredil!« so ga pogledali gospod.